PERSTEKST
n.a.v. de inzegening van de plaatsing van het abstracte Mariabeeld
"Moeder en Kind verheven" van kunstenaar Bernard Sercu
op de site van het voormalige klooster van de redemptoristinnen
Rodenonnenstraat- 8000 Brugge
op dinsdag 15 september om 18.00 u. 20 mei 2026 om 18.45 u.

Geschiedenis van de Rode Nonnen in Brugge

Het begon allemaal in 1684 toen de zusters kapucinessen tussen de Katelijnestraat (vroeger de Kortrijkse Weg) en de Visspaanstraat (vroeger de Mandevispaenstraat) een domein aankochten. De zusters kapucinessen kwamen uit Broekburg (Bourbourg). In 1699 werd begonnen met de bouw van het klooster en de kapel. In 1796 werden zij door de Fransen uit hun klooster gezet. Hun domein werd als nationaal goed verkocht en de gebouwen van het klooster werden gesloopt.

Maar de kapucinessen verwierven in 1806 het refugehuis van de Sint-Andresabdij in de Boeveriestraat en bleven daar tot 1972. Toen werd hun klooster verkocht en geïntegreerd in het naastliggende Parkhotel, nu hotel ‘Le Bois de Bruges’.

In 1810 kocht Jan Nollet de gronden aan de Katelijnestraat en liet naast het godshuis ‘Hertsberghe’ het arbeidersfort ‘De Rijcke’ bouwen, genaamd naar de vroegere eigenaar van het domein.

In de periode 1842-1845 kochten de zusters redemptoristinnen het ganse domein inclusief het fort, dat gesloopt werd. Op de plaats van het fort bouwden zij hun kerk. De neogotische kerk en het klooster dateren van 1845 en werden gebouwd door architect René Duvivier, een broeder redemptorist. In 1958 werd de gevel van het klooster herbouwd en in 1963 de gevel van de kerk in neobarokke stijl door architect Arthur De Geyter.

Rond 1900 waren de zusters redemptoristinnen een bloeiende gemeenschap en werd het klooster een sterk katholiek centrum van devotie. Er kwamen bijkomende kapellen, processieruimtes en een calvarieberg. Maar de orde ging stilaan achteruit met weinig of geen roepingen zodat tenslotte de orde in Brugge werd opgeheven en het klooster leeg kwam te staan.

In 2004 verkochten de zusters het volledig domein onverwacht aan een aantal Brugse investeerders. In deze fase ontstonden plannen voor herbestemming van het klooster, residentiële ontwikkeling in de tuinzone, een ondergrondse parking en een publieke doorgang doorheen de site. Verschillende zware ontwikkelingsscenario's circuleerden, waaronder voorstellen met verregaande sloop. Het kantelpunt kwam er in 2010 toen de site een bescherming kreeg als erfgoed (03/06/20210).

Beschermd monument

De kerk, de kapel op de 1ste verdieping, de biechtkamer, de sacristie, de tuinmuur kant Visspaanstraat met 3 kapellen met een bas-reliëf werden beschermd als monument d.w.z. dat de eigenaar een erfgoedpremie kon aanvragen aan het Agentschap Onroerend Erfgoed - Vlaams gewest van 40% met max. van 250.000 euro. De NV Katelijne heeft hiervan ook gebruik van gemaakt.

Het klooster, de orangerie en de tuinen werden beschermd stadsgezicht met de mogelijkheid om een stadssubsidie aan te vragen van 50% voor gebouwen en 30% tuinen. Ook hiervan heeft NV Katelijne gebruik gemaakt. De drie gerestaureerde tuinkapellen zijn hiervan het resultaat.

NV Katelijne was de juridische eigenaar en verantwoordelijk voor de herbestemming van het klooster. Zij restaureerden het klooster met inbegrip van pandgangen, deuren, kapellen en erfgoedelementen. De cellen van de zusters werden gerestaureerd tot 72 studentenkamers voor studenten van het Europacollege (nu eigendom van het Europacollege). De tuinen met alle bijbehorende relicten en de publieke doorsteek behoorden ook bij het patrimonium.

Naast NV Katelijne die verantwoordelijk was voor de erfgoedcluster, was er de **Global Estate Group** als projectontwikkelaar. Zij bouwden 25 stapelwoningen, 6 appartementen en een ondergrondse parking met 62 plaatsen. In april 2016 woedde een zware brand op de werf. Ongeveer de helft van de stapelwoningen/appartementen gingen verloren.

In 2023 huurde de stad Brugge aan NV Katelijne delen van het voormalig klooster voor de Stedelijke Academie Kunstonderwijs voor een duur van 25 jaar.

In 2024 besliste NV Katelijne het klooster te verkopen.

Stad Brugge kondigde aan haar voorkooprecht uit te oefenen voor circa 1,6 miljoen euro. NV Katelijne aanvaarde het bod en stad Brugge werd eigenaar van kerk, klooster en tuinen.

De kloostertuinen

De site is verdeeld in een noordelijke en een zuidelijke tuin. De hele site is meer dan één hectare groot (10.180 m²) waarvan meer dan 7.500 m² tuin. Tussen de noordelijke en de zuidelijke tuin is een scheidingsmuur die overeenkomt met de eigendomsgrens van de gronden die eigendom waren van Jan Nollet ca 1830. De zuidelijke tuin werd later aangekocht rond 1845.

De **noordelijke tuin** had vooral een meditatieve en recreatieve functie. Dichtst bij de kloostergebouwen werd fruit gekweekt, rijen fruitbomen langs de wandelpaden en grasperken laagstammige perelaars, appelaars en kerselaars.

In deze tuin staan drie bijzondere 19de-eeuwse kapellen voor de persoonlijke godsvrucht van de zusters. Centraal in de devotie van de redemptoristinnen staat de menswording van Christus. Hun aandacht gaat dan ook naar de geboorte van Jezus, de instelling van de Eucharistie, de Passie en de Verrijzenis. De kapellen zijn voor deze kloostertuin zeer karakteristiek, zeldzaam en nog oorspronkelijk (2de helft 19e eeuw). Ze werden gebouwd op verschillende tijdstippen met de erfenissen van zusters die bij testament een kapel hadden gevraagd. Ze zijn neogotisch en een religieuze interpretatie van de meer wereldlijke romantische lusthuisjes in 18de-eeuwse landschapstuinen.

In de noordelijke hoek van de tuin staat een neogotische hoekkapel *(foto links*) toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw van Altijddurende Bijstand.

Centraal tegenover de oostelijke vleugel staat een bakstenen vrijstaande kapel *(foto rechts)* van de H. Alfonsus van Liguori, stichter van de redemptoristencongregatie.

Tegen de scheidingsmuur staat de oudste kapel, toegewijd aan het Heilig Hart (1890). Zij is opgevat als een prieel met glas in lood en met ijzeren trappen.

Op de scheidingsmuur is rechts naast de toegangspoort een nis met een opendraaiend raampje. Hierin stond een beeld van de H. Aartsengel Michaël. Links ernaast hangt een neogotische open kapel aan de muur afgewerkt met zink.

Verder in de tuin staat de Lourdesgrot die nog moet gerestaureerd worden.

Ik dank Bernard Sercu voor de toelichting bij het kunstwerk, onze voorzitter Adelbert Denaux voor de inzegening en alle aanwezigen voor hun deelname.

Willy De Four,
secretaris BMS